Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

18.5.2026. - 22.5.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 26.5.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 18.5.2026. - 22.5.2026.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра				САД				Велика Британија				Јапан			
	15.5.26	-	22.5.26		15.5.26	-	22.5.26		15.5.26	-	22.5.26		15.5.26	-	22.5.26	
2 године	2,74	-	2,64	↘	4,07	-	4,12	↗	4,55	-	4,33	↘	1,42	-	1,44	↗
5 година	2,87	-	2,75	↘	4,26	-	4,26	→	4,70	-	4,46	↘	2,00	-	2,00	→
10 година	3,17	-	3,04	↘	4,59	-	4,56	↘	5,17	-	4,90	↘	2,72	-	2,76	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси			
	15.5.26	-	22.5.26	
3 мјесеца	2,111	-	2,098	↘
6 мјесеци	2,293	-	2,259	↘
1 година	2,541	-	2,469	↘

Графикон 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

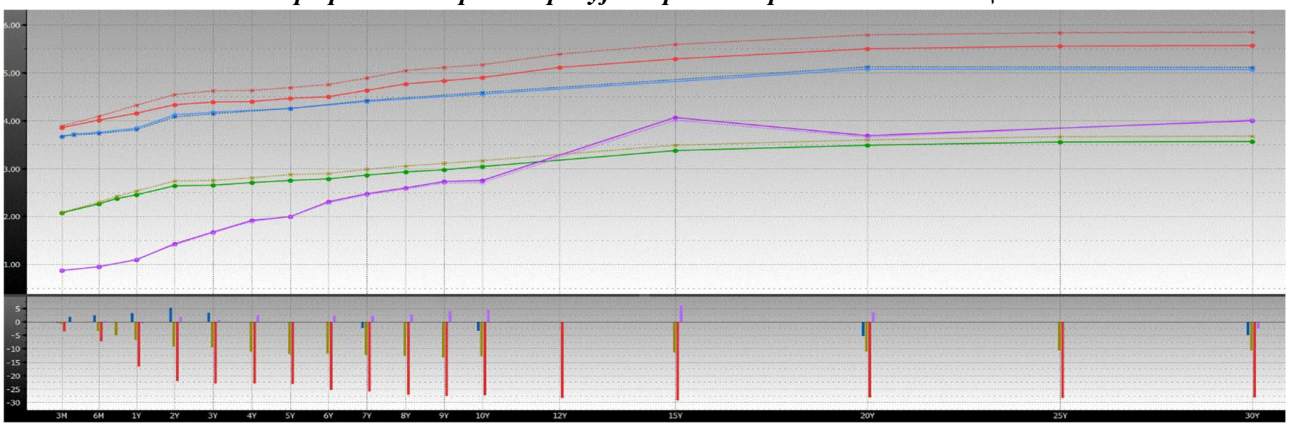

Графикон приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 22.5.2026. године (пуне линије) и 15.5.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси на обвезнице земаља чланица зоне еура биљежили су значајне флуктуације, да би седмицу завршили оштрим падом дуж читаве криве приноса на основу информација о могућем мировном споразуму између САД-а и Ирана. ДАКС је седмицу завршио растом од 3,92% у односу на крај прошле седмице, подржан технолошким сектором и у складу са кретањима на свјетским тржиштима.

Током седмице поруке званичника ЕЦБ-а су добиле рестриктивнији тон. Нагел и Вилерој су на састанку Г7 у Паризу изјавили да се ЕЦБ удаљава од основног сценарија и да расте вјероватноћа да ће ЕЦБ „морати нешто урадити" на сједници 11. јуна због ризика да се инфлаторни притисци прошире кроз економију. Кохер је оцијенио да је повећање каматне стопе неизбјежно уколико се ситуација на Блиском истоку не поправи, а Вунш да су тржишна очекивања разумна и да је ЕЦБ тек на почетку проблема са инфлацијом, док су Рен и Демарко истакли потребу очувања кредибилитета ЕЦБ-а. Одлазећи члан УВ-а Мулер је изјавио да постоје снажни аргументи за повећање стопе у јуну због ризика да инфлаторни притисци постану трајнији. Предсједница Лагард је у петак потврдила приступ заснован на подацима и одлукама од састанка до састанка, без конкретне индикације за јунску сједницу, уз оцјену да дугорочна инфлациона очекивања остају усидрена око циља од 2% упркос посљедицама рата у Ирану. Француски парламент је за новог гувернера Банке Француске потврдио Емануела Мулина, који је изјавио да ЕЦБ мора бити спремна подузети рестриктивне мјере.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

Министри финансија Г7 обавезали су се на фискалну суздржаност у рјешавању посљедица рата у Ирану, док је ОЕЦД упозорио да продужени сукоб појачава ризике за глобалну економију и отежава балансирање између инфлације и успоравања активности за централне банке. ЕЦБ је одбацила приједлог тинк-танка Бругел за ублажавање правила о ликвидности за издаваоце еуро стејблкоина, уз упозорење на раст трошкова финансирања банака.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација Зона евра (Л/Л)	АПР	3,0%	3,0%	2,6%
2.	Инфлација Зона евра (М/М)	АПР	1,0%	1,0%	1,3%
3.	Темељна инфлација Зона евра (Л/Л)	АПР	2,2%	2,2%	2,3%
4.	ПМИ прерађивачког сектора Зона евра (прелим.)	МАЈ	51,8	51,4	52,2
5.	ПМИ прерађивачког сектора Зона евра (прелим.)	МАЈ	47,8	46,4	47,6
6.	Композитни ПМИ Зона евра (прелим.)	МАЈ	48,8	47,5	48,8
7.	Поуздање потрошача Зона евра (прелим.)	МАЈ	-20,6	-19	-20,6
8.	Салдо текућег рачуна платног биланса Зоне евра (у млрд. ЕУР)	МАР		14,9	25,6
9.	БДП Њемачка (Л/Л)	I квартал	0,5%	0,5%	0,5%
10.	ИФО пословна клима Њемачка	МАЈ	84,2	84,9	84,5
11.	Композитни ПМИ Њемачка (прелим.)	МАЈ	48,5	48,6	48,4
12.	Композитни ПМИ Француска (прелим.)	МАЈ	47,7	43,5	47,6

САД

Приноси америчких државних обвезница завршили су седмицу растом приноса на кратком дијелу, стабилним приносима на средњем и падом приноса на дужем дијелу криве приноса. Током седмице приноси су флуктуирали, биљежећи значајне помаке у оба смјера, док је тридесетогодишњи принос достигао 5,20%, највиши ниво од 2007.године, а услијед забринутости за инфлацију и геополитичких тензија око Ирана. Дау Џонс је порастао за 2,12% на седмичној основи, са нивоом затварања од 50.579,70 поена, подржан оптимизмом око завршне фазе преговора САД-а с Ираном, падом цијена нафте и очекивањем низа великих ИПО-а, укључујући Спејс-ЕКС-ов планирани излазак на Насдак 12.06. уз валуацију од око 1,75 билиона УСД. Записник с посљедње сједнице ФОМЦ-а открио је рестриктивнији тон, уз упозорење више чланова да би се морало размотрити повећање стопа ако инфлација настави одступати изнад циља од 2%, те позиве на напуштање пристрасности ка снижавању каматних стопа. Гувернер Волер изјавио је да више не може искључити повећање каматне стопе і да би подржао уклањање формулације о склоности ка стимулативнијој монетарној политици, док је предсједница Феда из Филаделфије Полсон заговарала задржавање стопа уз условно снижавање само при континуираном напретку у смањењу инфлације. Предсједник Ричмонд Феда Баркин је упозорио да би кумулативни ефекат шокова понуде и инфлација изнад циља од 2% могли „олабавити сидро" инфлационих очекивања. Кевин Ворш званично је преузео дужност 17.предсједника Феда на церемонији у Бијелој кући у петак, уз позив предсједника Трампа на његову потпуну независност.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	ПМИ прерађивачког сектора (прелим.)	МАЈ	53,8	55,3	54,5
2.	ПМИ услужног сектора (прелим.)	МАЈ	51,2	50,9	51,0
3.	Композитни ПМИ (прелим.)	МАЈ	51,8	51,7	51,7
4.	Потрошачко расположење Универзитета Мичиген	МАЈ	48,2	44,8	48,2
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	16. мај	210.000	209.000	212.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	9. мај	1.786.000	1.782.000	1.776.000
7.	Започете градње стамбених јединица	АПР	1.410.000	1.465.000	1.507.000
8.	Број захтјева за хипотекарне кредите	15. мај		-2,3%	1,7%

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

Графикон 2: Кретање курса ЕУРУСД током протекле седмице

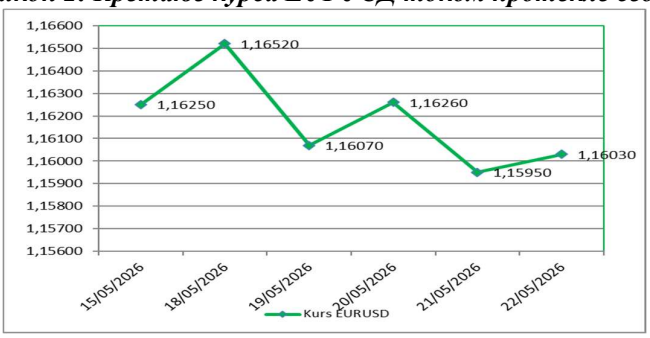

УСД је апрецирао у односу на ЕУР, те је курс ЕУРУСД смањен са нивоа од 1,1625 на ниво од 1,1603.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница су смањени за преко 20 базних поена, а смањење је било израженије на дужем крају криве приноса, те је нагиб ове криве смањен.
Вјероватноћа да ће БоЕ на сједници 18.6.2026. године повећати референтну каматну стопу је значајно смањена под утицајем слабијих података са тржишта рада (стопа незапослености је у марту повећана на 5,0%) и вијести да је инфлација забиљежена у априлу (0,7% на мјесечном нивоу) нижа од очекивања (0,9%).
ММФ је повећао прогнозу раста Велике Британије за 2026.годину са 0,8% на 1,0%, позивајући се на предратни замах, али је упозорио на ризике од политичке нестабилности и шокова цијена енергије. Очекује се да ће инфлација порасти на 4% до краја године, али ће се вратити на 2% до 2027.године. БоЕ треба бити спремна да смањи каматне стопе под условом да се цијене енергије стабилизују. ММФ је позвао на придржавање планова за смањење дефицита, препоручивши пореске реформе и упозоривши на слабљење финансијске регулације.
Чланица МПЦ БоЕ Меган Грин је позвала на проактивне мјере за рјешавање инфлаторних притисака узрокованих ратом у Ирану, наглашавајући потребу дјеловања прије појаве секундарних ефеката прелијевања повећаних цијена енергената на друге секторе економије, те истакла изазове управљања шоковима понуде који повећавају инфлацију, а смањују раст. Члан МПЦ БоЕ Тејлор је изјавио да само најпесимистичнији сценарио сукоба с Ираном јасно оправдава подизање каматних стопа, док би у осталим случајевима продужено задржавање стопа било довољно за контролу инфлације, те упозорио да је вјероватноћа рецесије у Великој Британији порасла на чак 40% (са око 20% прије рата).

Табела 5: Кретање економских индикатора за В. Британију

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација (Г/Г)	АПР	3,0%	2,8%	3,3%
2.	Темељна инфлација (Г/Г)	АПР	2,6%	2,5%	3,1%
3	Инфлација (М/М)	АПР	0,9%	0,7%	0,7%
4.	Стопа незапослености	МАР	4,9%	5,0%	4,9%
5.	ПМИ прерађивачког сектора (прелим.)	МАЈ	53,0	53,7	53,7
6.	ПМИ услужног сектора (прелим.)	МАЈ	51,7	47,9	52,7
7.	Композитни ПМИ (прелим.)	МАЈ	51,6	48,5	52,6
8.	ГфК расположење потрошача	МАЈ	-28	-23	-25
9.	Малопродаја (Г/Г)	АПР	1,3%	0%	1,4%
10.	Малопродаја (М/М)	АПР	-0,6%	-1,3%	0,6%

Током протекле седмице ГБП је апресирала у односу на ЕУР, па је курс ЕУРГБП забиљежио пад са нивоа од 0,87242 на ниво од 0,8636. ГБП је апресирала и у односу на УСД, па је курс ГБПУСД повећан са нивоа од 1,3326 на ниво од 1,3433.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница кретали су се у уском распону током седмице биљежећи благи седмични раст дуж читаве криве приноса. Ни курс ЈПИ у односу на УСД и ЕУР није биљежио значајније промјене током седмице. Никеи 225 је седмицу отворио наставком пада, забиљеживши пети узастопни дан губитака закључно са сриједом (затварање 59.804), а под притиском глобалних тржишта, растућих цијена енергије и очекивања монетарног стезања БоЈ-а, да би у четвртак порастао 3,14% и у петак додатних 2,68%, достигавши рекордних 63.339 поена, а предвођен технолошким и АИ сектором. Премијерка Такаичи најавила је припрему додатног буџета због раста цијена енергената и роба услијед напетости на Блиском истоку, што представља заокрет у односу на њен ранији став да таква мјера није потребна. Чланица Вијећа БоЈ-а Коеда је наговијестила подршку даљем повећању референтне каматне стопе, наводећи могућност да темељна инфлација премаши циљ од 2% и оцијенивши да инфлацијски ризици тренутно превладавају над ризицима по економски раст. Гувернер БоЈ-а Уеда и премијерка Такаичи одржали су састанак на којем је премијерка, према Уединим ријечима, затражила одговарајућу монетарну политику која узима у обзир владине мјере за стабилизацију цијена. Према подацима објављеним током седмице, страни инвеститори су у априлу, први пут од децембра 2024.године, остварили нето продају јапанских државних обвезница са доспјећем дужим од десет година, у износу од 81,3 милијарде ЈПИ (512 милиона УСД), услијед забринутости због инфлације і повећане фискалне потрошње.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП - (прелим.) (Г/Г)	I квартал	1,7%	2,1%	0,8%
2.	БДП - (прелим.) (Q/Q)	I квартал	0,4%	0,5%	0,2%
3.	Индустријска производња (М/М) - финално	МАР		-0,4%	-2%
4.	Индустријска производња (Г/Г) - финално	МАР		2,4%	0,4%
5.	Искориштеност капацитета (М/М)	МАР		-1,2%	-0,1%
6.	Индекс услужног сектора (М/М)	МАР	-0,5%	-0,2%	-0,7%
7.	Салдо трговинског биланса (у млрд. ЈПИ)	АПР	-44,5	301,9	643
8.	Извоз (Г/Г)	АПР	9,2%	14,8%	11,5%
9.	Увоз (Г/Г)	АПР	8,5%	9,7%	10,9%
10.	Основне наруџбе машина (М/М)	МАР	-8,4%	-9,4%	13,6%
11.	Основне наруџбе машина (Г/Г)	МАР	0,5%	5,9%	24,7%
12.	Композитни ПМИ (прелим.)	МАЈ		51,1	52,2
13.	ПМИ прерађивачког сектора (прелим.)	МАЈ		54,5	55,1
14.	Инфлација (Г/Г)	АПР	1,6%	1,4%	1,5%
15.	Темељна инфлација (Г/Г)	АПР	1,7%	1,4%	1,8%

ЈПИ је током протекле седмице незнатно депресирао у односу на ЕУР, те је курс ЕУРЈПИ забиљежио благи раст са нивоа од 184,54 на ниво од 184,7. ЈПИ је депресирао и у односу на УСД, те је курс УСДЈПИ забиљежио повећање са нивоа од 158,74 на ниво од 159,18.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедјељак је износила 105,42 УСД (90,68 ЕУР).

И протекле седмице најважније су биле вијести о сукобу на Блиском истоку. Током понедјељка и уторка цијена нафте се углавном држала изнад нивоа од 105 УСД за барел, а под утицајем вијести да САД планирају поново напасти Иран јер не пристаје предати обогаћени уранијум. Извршни директор ИЕА Бирол је упозорио на брзо смањење комерцијалних залиха нафте. САД су издале ново изузеће којим се дозвољава продаја руске сирове нафте и нафтних деривата већ натоварених на танкере. Иран је покренуо услугу осигурања пошиљки подржану биткоином „Хормуз Сејф“ како би обезбиједио криптографски провјерљиве полисе осигурања за пошиљке које пролазе кроз Хормушки мореуз. Плаћања ће се вршити у биткоину, а иницијатива потенцијално може генерисати преко 10 милијарди УСД прихода за Иран. Вијест да НАТО разматра могућност помоћи бродовима да прођу кроз Хормушки мореуз ако пловни пут не буде поново отворен до почетка јула је утицала на корекцију цијене. Од сриједе се цијена овог енергента креће наниже након Трампове изјаве да ће конфликт завршити „веома брзо". Велика Британија је ублажила санкције за руску нафту издавањем опште лиценце (на снази од сриједе, неограниченог трајања) којом дозвољава увоз дизела и авио-горива произведених од руске сирове нафте. Пакистански министар Накви је посјетио Техеран други пут у седам дана, у контексту могућег обнављања америчко-иранских преговора. Бијела кућа остаје против ограничења извоза нафте упркос паду домаћих залиха. Прерада нафте у Кини је у априлу пала на 13,3 милиона барела дневно, најниже од пандемије 2022.године. Америчка комисија за трговање робним терминским уговорима (ЦФТЦ) истражује скок од 800 милиона УСД у обиму трговања нафтним терминским уговорима уочи Трампове одлуке о одлагању удара 23.марта. Према Голдман Саксу, глобалне залихе сирове нафте и деривата се овог мјесеца смањују рекордним темпом како се рат наставља. У петак је цијена nafte благо коригована навише под утицајем изјава иранских званичника које су смањиле оптимизам у погледу брзог постизања споразума.

Цијена једног барела нафте на крају седмице износила је 96,60 УСД (83,25 ЕУР), што представља пад од 13,82% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

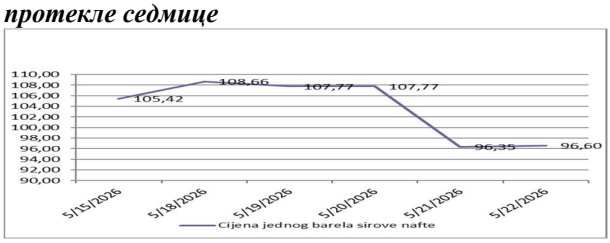

На отварању Лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 4.540,08 УСД (3.905,45 ЕУР).

Вијести о сукобу на Блиском истоку су биле главни фактор који је утицао и на цијену злата током протекле седмице. Цијена овог племенитог метала се током трговања у понедјељак и током првог дијела трговања у уторак углавном кретала око нивоа од око 4.450 УСД за једну фину унцу. У понедјељак су инвеститори процјењивали различите сигнале око могућег примирја на релацији САД-Иран. Хонг Конг Ексчеинџиз енд Клиринг (ХКЕКС) је објавила да планира увести нови дизајн уговора о терминским уговорима за злато као одговор на растућу глобалну потражњу и конкуренцију из Сингапура. ХКЕКС активно ради на поновном покретању трговања терминским уговорима за злато и истражује начине за оптимизацију своје тренутне понуде терминских уговора за злато. Из Голдман Сакса су објавили да очекују да ће централне банке повећати куповине злата, а што ће помоћи цијени да се опорави и врати на ниво од 5.400 УСД. Очекују да ће мјесечне куповине у 2026.години износити 60 тона. Крајем трговања у уторак је цијена злата забиљежила смањење ка нивоу од 4.500 УСД услијед раста забринутости инвеститора да би инфлација могла приморати централне банке да подигну каматне стопе. У сриједу је цијена овог племенитог метала забиљежила раст под утицајем смањеног притиска изазваног смањењем распродаја на глобалним тржиштима обвезница и нижом цијеном нафте, а упркос високим приносима америчких обвезница и јаком УСД. Хонг Конг планира покренути нови систем клиринга злата до јула по узору на лондонски модел, а са циљем да постане глобално чвориште за трговање. У четвртак и петак је тржиште злата било релативно мирно, а цијена овог племенитог метала је биљежила тенденцију смањења. Један од фактора који су довели до овог смањења била је изјава гувернера Феда Кристофера Волера да раст цијена енергије услијед рата између Ирана и Израела повећава ризике по инфлацију.

Цијена једне фине унце злата на крају седмице износила је 4.509,40 УСД (3.886,41 ЕУР), што представља пад од 3,86% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

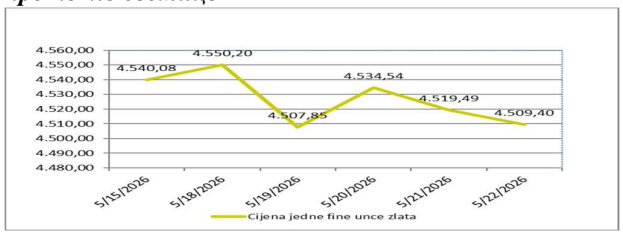

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.